

SPRÁVA UNIVERZITNÍHO
KAMPUSU BOHUNICE

Masarykova univerzita

Výsledky průzkumu využívání EIŽ uživateli z CEITEC, FSpS, LF a PŘF

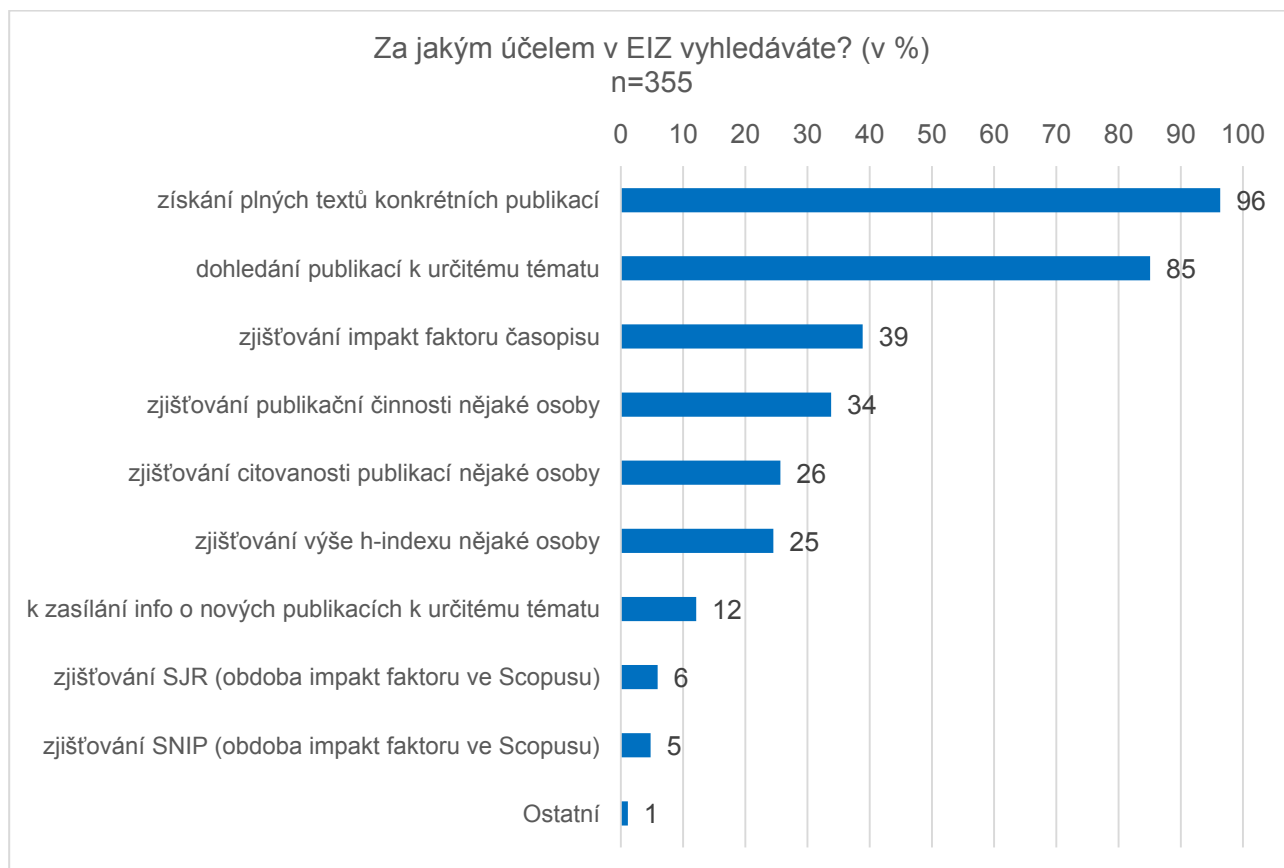
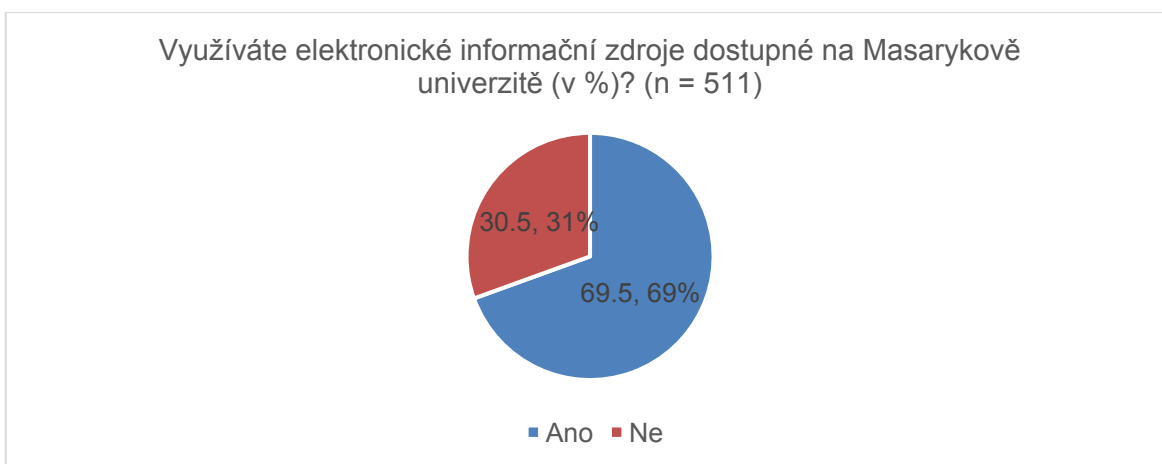
Výtah z celkových výsledků

Úvod

Od 22. 6. do 31. 7. 2015 probíhalo v Knihovně univerzitního kampusu (dále KUK) online dotazníkové šetření na využívání elektronických informačních zdrojů (dále EIZ). Cílovou skupinou byli studenti, akademičtí a neakademičtí pracovníci Lékařské fakulty, Fakulty sportovních studií, Přírodovědecké fakulty (obory v kampusu) a CEITEC. Následující text je shrnutím hlavních výsledků dotazníkového šetření, úplné znění je dostupné na https://is.muni.cz/auth/do/1482/kuk/ostatni/dotazniky/eiz15/dotaznik_EIZ_2015.pdf

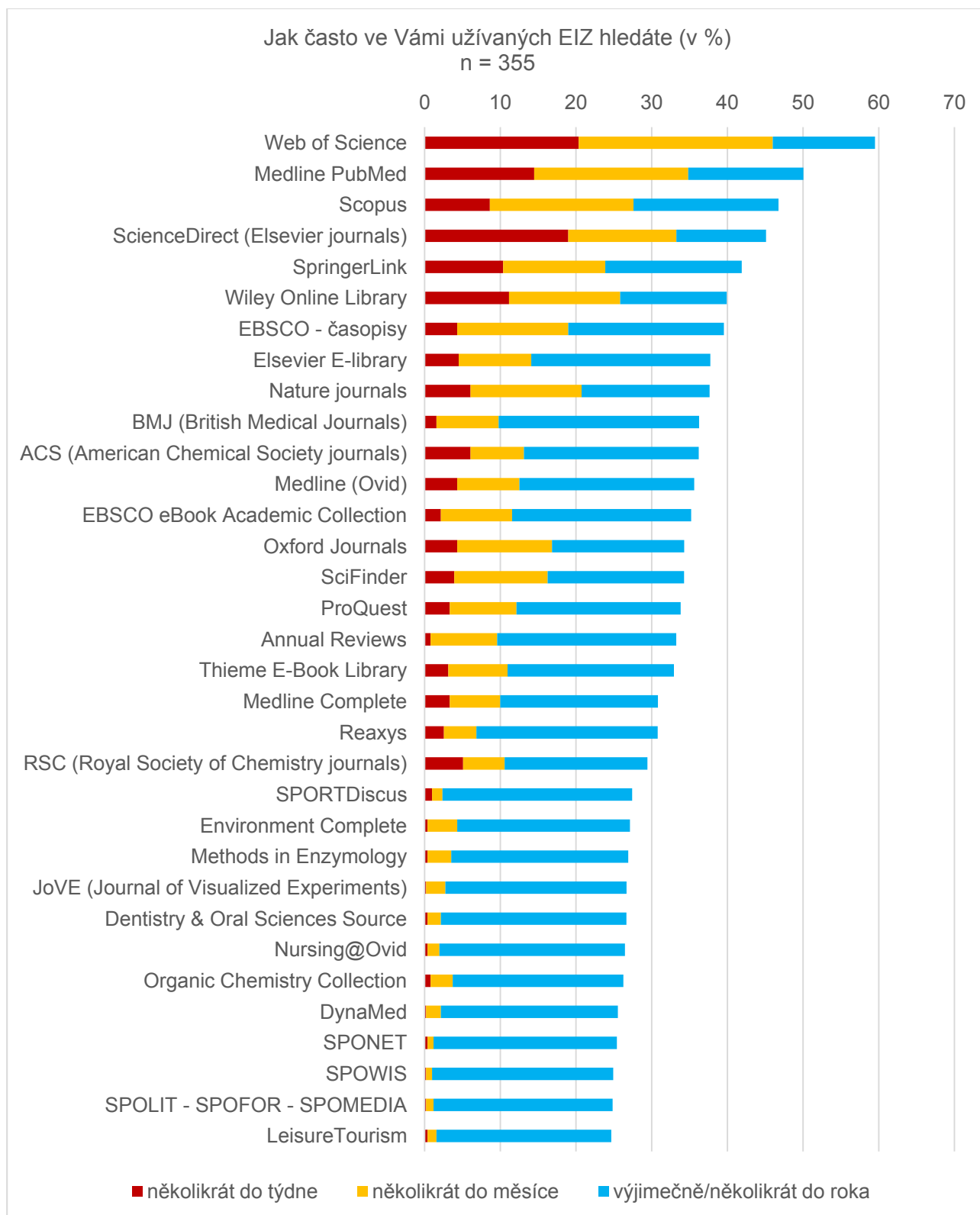
Výsledky

Z cca 11,8 tis. oslovených respondentů zodpovědělo dotazník 511 osob (4,3 %), z nichž dvě třetiny některý z EIZ užívají, zejména k získávání plných textů odborných publikací a vyhledávání literatury k určitému tématu. Respondenti, kteří EIZ nevyužívají, uvedli nejčastěji jako důvod, že o EIZ nevěděli nebo že si vystačí s tištěnou literaturou dostupnou v knihovně.

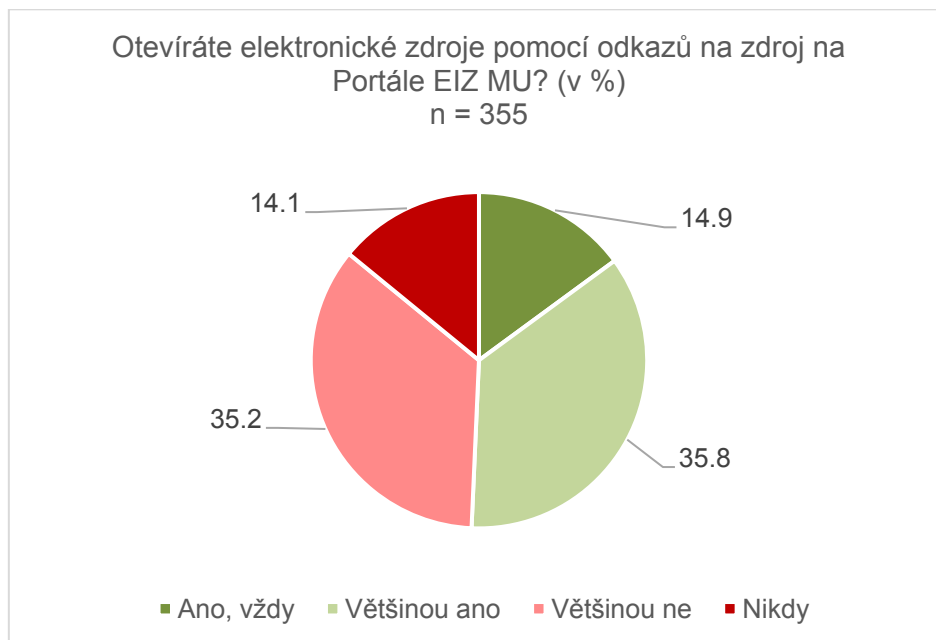
Nejvyužívanější EIZ napříč fakultami – LF, PŘF a FSpS a CEITEC

Uživatelé napříč jednotlivými institucemi shodně uváděli jako jedny z nejužívanějších databází báze Web of Science a Scopus. Ve volbě dalších databází se již promítly odlišné oborové potřeby, kdy kupříkladu osoby LF a CEITEC volily Medline PubMed, PŘF databáze ScienceDirect a SpringerLink atd.

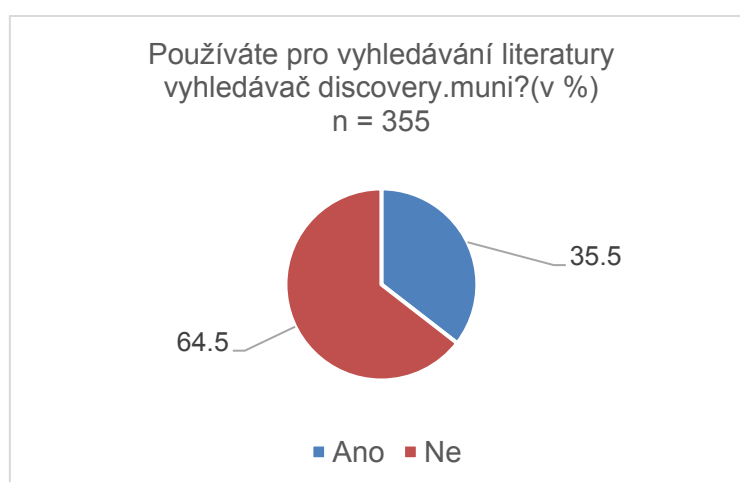
Přístup do EIZ

Pouze polovina respondentů přistupuje k jednotlivým EIZ prostřednictvím Portálu elektronických informačních zdrojů MU (<http://ezdroje.muni.cz>). KUK považuje za problematické, že polovina uživatelů portál nepoužívá pro otevření databází, protože ne vždy pak je v databázi aktivní linkovací služba umožňující ověření dostupnosti plného textu článku.

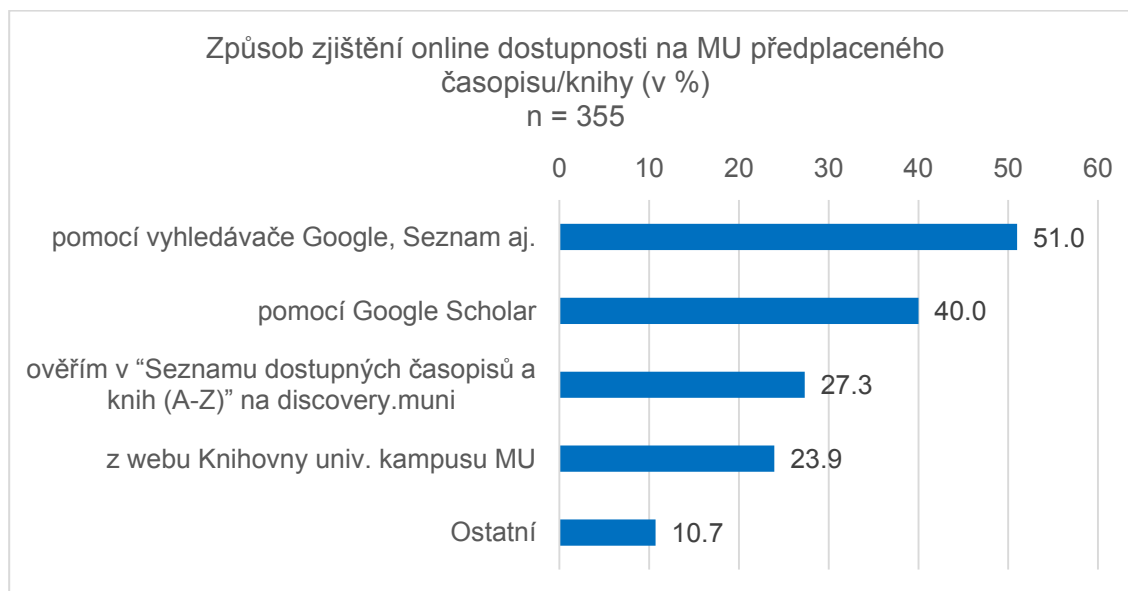
Využívání vyhledávače DISCOVERY.MUNI

Téměř dvě třetiny respondentů (64,5 %) nevyužívají vyhledávač discovery.muni (<http://discovery.muni.cz>) při vyhledávání odborných informací, zejména protože jej neznají (68,1 %), nebo preferují vyhledávání přímo v konkrétním zdroji (35,4 %). Výsledky nejsou potěšující vzhledem k tomu, že discovery.muni umožňuje efektivní vyhledávání z jednoho rozhraní v cca 75 % databází předplacených na MU včetně Web of Science, Scopus, Medline PubMed aj.

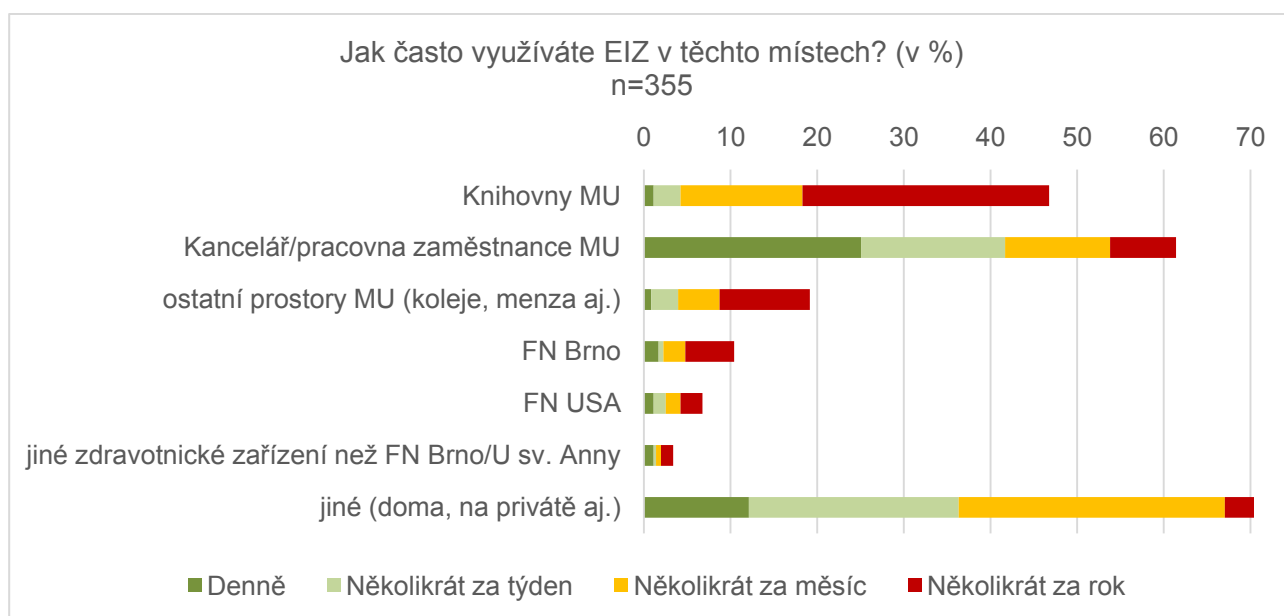
Způsob zjišťování dostupnosti časopisu/knihy

V otázce způsobu přístupu k publikacím uživatelé v hojné míře využívají vyhledávače Google a Google Scholar. KUK přesto doporučuje používat k tomuto účelu službu discovery.muni, jejíž obsah je denně aktualizován, umožňuje zpřesnění vyhledávání podle typu dokumentu, vydavatele apod., je v něm plně aktivní linkovací služba, jeho součástí je rozhraní pro zjištění dostupnosti online a tištěných časopisů na MU atd.

Vzdálený přístup k EIZ

Většina uživatelů v hojné míře přistupuje k EIZ z počítačů mimo síť MU, zejména z domova. Z jednotlivých typů přístupů respondenti preferují zejména OpenVPN kvůli jeho jednoduchému nastavení, třetina uživatelů využívá EZproxy.

Odpovědi na specifické dotazy/komentáře respondentů

V této části jsou reagujeme na vybrané zásadní dotazy/komentáře respondentů k EIZ. Komentáře/dotazy respondentů jsou uvedeny v původním znění bez jazykové korektury.

Občas se mi stává, že se nemohu dostat k některým ročníkům u zdrojů ke kterým jinak přístup je. Tedy, že část časopisu je přístupná a část ne.

KUK: Záleží vždy na konkrétním titulu a podmínkách vydavatele. U některých časopisů je součástí předplatného nových ročníků rovněž i přístup do archivu, jindy např. pouze do posledních 5 ročníků. U některých titulů ve velkých kolekcích může být také tzv. embargo, kdy nejsou dostupná např. čísla časopisu vydaná v posledních 12 měsících. Vzhledem k cenám za online přístup k časopisům, které se mnohdy pohybuje v desítkách tisíc není v možnostech MU a jejich fakult zakoupit předplatné ke všem časopisům včetně jejich archivů. V případě zájmu o článek z časopisu nepřístupného na MU doporučujeme ujistit se, není-li článek volně dostupný na internetu (např. na webu časopisu, v repozitáři autorovy instituce), a pokud není, objednat si jej prostřednictvím meziknihovni výpůjční služby (MVS) poskytované každou knihovnou MU (o MVS v KUK viz <https://kuk.muni.cz/mvs/>)

Avizovaný přístup do zdroje ve skutečnosti nefunkční

KUK: Nastane-li takováto situace, klikněte v [přehledu zdrojů](#) na Portále EIZ na název příslušného zdroje, čímž zobrazíte základní informace o něm. Zde se ujistěte, že

- v řádku *Charakteristika* je vyjádřeno, že jde o plnotextový zdroj, nikoli např. jen bibliografický obsahující pouze bibliografické záznamy publikací,
- v řádku *Dostupnost do* není již uplynulé datum, do něhož licence ke zdroji byla platná,
- v řádku *Dostupný z* je název Vaší fakulty nebo název *Masarykovy univerzity*.

Pokud z těchto údajů vyplývá, že plnotextový zdroj Vám má být opravdu stále dostupný, informujte o svých potížích kontaktní osobu uvedenou na informacích o zdroji, nebo univerzitního správce EIZ na adrese eiz@muni.cz. Doporučujeme podrobně popsat, na co jste kde klikli, co se zobrazilo, aby správce mohl váš postup rekonstruovat a odhalit případný problém.

Nefunkční ve FN Brno

KUK: Pro užívání EIZ na počítači ve FN Brno musíte nejdříve provést kroky popsané na Portále EIZ na https://ezdroje.muni.cz/vzdale-ny_pristup/pristup_z_FNB.php. Do následujícího pracovního dne provedou vaši nemocniční IT pracovníci nastavení, v jejichž důsledku již po přihlášení k vašemu účtu na kterémkoliv počítači ve FN Brno budete moci používat EIZ MU, aniž byste musel/a něco dalšího nastavovat. Pokud by i provedení postupu na výše uvedeném odkazu potíže přetrvávaly, v první řadě upozorněte na pokračující potíže vaše nemocniční IT pracovníky (kontaktní informace viz výše uvedený odkaz), pokud vás ujistí, že problémy jsou na straně MU, kontaktujte správce EIZ MU na adrese eiz@muni.cz.

Portál EIZ MU nepoužívám, stačí Discovery

KUK: Používání discovery.muni rozhodně doporučujeme, jak jsme ale již výše uvedli, aktuálně prohledává záznamy z [cca 75 % databází](#) dostupných na MU. Takže v případě hledání informací ze zdrojů, které nejsou v discovery.muni zahrnuty, je již Portál EIZ nezbytný (např. v discovery.muni není sledována chemická databáze Reaxys).

V Discovery chybné odkazy směřující na placený text

KUK: Vzhledem k množství odkazů (hovoříme zde o desítkách tisíc, ne-li milionech odkazů) jsou všechny samozřejmě vytvářeny systémově a chyba se může vyskytnout. V takovém případě Vás prosíme, abyste jakoukoliv nesrovnalost vždy oznámil univerzitnímu správci EIZ na adresu eiz@muni.cz.

Vadí mi, že OpenVPN si nepamatuje přihlašovací údaje a automaticky se nepřipojí.

KUK: Uložení přihlašovacích údajů není možné z bezpečnostních důvodů.

Do varování a bloky ze strany fnusa jsem používal nejčastěji proxy, pak následně VPN, nadále využívám tu variantu, která kde zrovna funguje, poznámku mám k Shibboleth což funguje z mé zkušenosti nejhůř a po zalogování být správným heslem vypíše Error hlásku a někdy pak pokračovat lze, jindy ani za zlaté cuně....

KUK: Na jaře 2015 KUK zaslala e-mailem všem cca 200 zaměstnancům FN u sv. Anny (FN USA) informaci, aby z počítačů ve FN USA k EIZ MU přistupovali podle jednoho z postupů uvedených v návodu zveřejněném na adrese <http://is.muni.cz/do/1482/kuk/navody/ezproxy-fnusa.pdf>. V létě KUK pro jistotu ještě požádal sekretariáty FN USA o rozeslání této informace. Podle našich zjištění však tento návod k 1. 10. 2015 zobrazilo jen 14 osob. Pakliže zaměstnanci LF ve FN USA našim informacím nevěnují pozornost, tak pochopitelně budou jejich potíže s připojením k EIZ MU z počítačů ve FN USA přetrvávat, za což již však KUK nemůže nést vinu.

Závěr

Vyhodnocení dotazníkové šetření o využívání EIZ ukázalo, že třetina studentů z CEITEC/FSpS/LF/PřF nevyužívá EIZ, přestože je KUK neustále propaguje na webu/Facebooku knihovny/vývěsce v ISu, e-mailem, letáčky v knihovně a pořádáním různých vzdělávacích akcí. KUK v těchto aktivitách bude nadále pokračovat s tím, že se nově zaměří na spolupráci s vyučujícími formou vstupů s krátkými prezentacemi o EIZ do jejich výuky.